

Вербта та водяний цар

Олесь Бердник

Жила колись в нашому краю дівчина рідкісної вроди. Безліч юнаків і поважних чоловіків пропонували їй серце, багатство та славу, здобуту в боях чи у важкій праці. Та дівчина відмовляла всім лише тому, що була закохана в свою вроду, завжди дивилася на себе в дзеркало й зі смутком повторювала:

— Невже колись пропаде ось таке чудо? Невже злиняють брови, потьмяніють очі, зморщиться шкіра, й стану я згорбленою бабою?

А коли приходили женихи, вона вимагала:

— Подаруйте мені вічну красу, тоді я покохаю вас. Хто здобуде таємницю нев'янучої молодості, той стане моїм обранцем.

Роз'їжджались у всі кінці світу женихи, шукаючи еліксиру юності для самозакоханої діви. Всюди побували вони: в підземеллях алхіміків, в заморських краях, в чаклунських оселях, проте ніде жаданого еліксиру не знаходили. Багато хто з них наклав головою в далеких мандрах.

Якось сиділа дівка над озером, дивилася в дзеркальне плесо, милуючись собою, і розчісувала буйні коси. І закохався в неї водяний цар. Виплив з ковбані, обережно наблизився до красуні, щоб не злякати її, і тихенько покликав, зітхаючи:

— Ти не бійся мене, діво прекрасна. Я цар водяний!

Затуманеним поглядом ковзнула вона по плечах, вкритих лускою, по зеленому волоссі, кивнула привітно:

— Бачила я вас перебачила, царю водяний! Які тільки женихи до мене не сваталися. Ти ще красунчик порівняно з деякими. Не лякаюся тебе,— кажи, чого бажаєш?

— Покохав я тебе, діво, міцно й навіки. Не зустрічав такої краси ні з-поміж русалок моїх, ні між тих дівчат, що купаються у володінні моему. Будь мені за дружину, зроблю тебе царицею водяного царства. Все для тебе зроблю, чого зажадаєш, бо силу маю велику!..

Стрепенулася дівчина.

— Все можеш зробити?

— Так! Наказуй!

— Чудово,— загорілася дівка, замисливши, однак, обдурити водяного володаря.— Буду твоєю, але... зроби так, щоб вічно мій прекрасний образ відбивався у дзеркалі твоїх вод, щоб з року в рік він ставав усе гарніший і гарніший...

Нахмурився цар, замислився. Зрозумів, що дала йому дівка підступну загадку, ошукала його. Бути вічно молодою, бути відображеною в озері й разом з тим не йти до нього? Але слово було сказане, гідність володаря вод не дозволяла йому відмовитися від обіцяного.

— Буде так, як ти зажадала,— зітхнув цар.— Вічно твій чарівний образ буде

відбиватися в цьому озері, але станеш ти плакучою вербою — деревом прегарним і замисленим. Цілуватиму я коріння твоє, що купатиметься у водах моїх, буду ніжити коси зелені хвилями буйними... Так з'явилося в нашому краю нове славне дерево — верба плауча...